

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2021/1848**z dnia 21 października 2021 r.****w sprawie wyznaczenia zamiennika stopy *Euro Overnight Index Average*****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 23b ust. 8,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Stopa *Euro Overnight Index Average* (EONIA) jest kluczowym wskaźnikiem referencyjnym odzwierciedlającym stopy oprocentowania niezabezpieczonych jednodniowych pożyczek denominowanych w euro udzielanych na rynku międzybankowym. Stopa EONIA jest stosowana w kontekście jednodniowych swapów indeksowych oraz szerokiej gamy innych produktów. Ma ona zasadnicze znaczenie dla rozrachunku pieniężnego i odgrywa bardzo istotną rolę w ramach innych zastosowań, takich jak różne procedury wyceny stosowane w ramach procesów zarządzania zabezpieczeniem i ryzykiem lub rachunkowości.
- (2) Pierwotna metoda obliczania stopy EONIA opierała się na informacjach przekazywanych przez banki wchodzące w skład panelu skupiającego banki udostępniające dane na potrzeby obliczania tej stopy. W lutym 2018 r. European Money Market Institute (EMMI), działający jako administrator stopy EONIA, ogłosił, że nie będzie można osiągnąć zgodności stopy EONIA z rozporządzeniem (UE) 2016/1011 do czasu, gdy wymogi te zaczną obowiązywać. W związku z tym EMMI i branża finansowe rozpoczęły prace mające na celu uporządkowaną likwidację stopy EONIA. W dniu 13 września 2018 r. grupa robocza ds. stóp wolnych od ryzyka dla strefy euro zaleciła zastąpienie stopy EONIA krótkoterminową stopą procentową dla euro (€STR) jako stopą wolną od ryzyka dla instrumentów i umów finansowych denominowanych w euro. W dniu 14 marca 2019 r. grupa robocza opublikowała również zalecenia dotyczące przejścia ze stopy EONIA na €STR, w których uwzględniła fazę, w trakcie której stopa EONIA byłaby obliczana według zmienionej metody zakładającej przyjęcie €STR jako podstawy obliczania stopy EONIA, a także określiła metodę wyznaczenia spreadu między €STR a stopą EONIA.
- (3) W następstwie tych zaleceń w dniu 31 maja 2019 r. Europejski Bank Centralny (EBC) obliczył jednorazowy spread między stopą EONIA a €STR i ustalił go na poziomie 8,5 punktu bazowego. W tym samym dniu EMMI ogłosił zaprzestanie opracowywania stopy EONIA z dniem 3 stycznia 2022 r. W okresie przejściowym EMMI opublikował zmodyfikowaną metodę obliczania stopy EONIA, zgodnie z którą stopa EONIA jest równa stopie €STR publikowanej przez EBC powiększonej o jednorazowo wyliczony spread wynoszący 8,5 punktu bazowego. Ta zmodyfikowana metoda ma zastosowanie do stopy EONIA od dnia 2 października 2019 r. do dnia zaprzestania opracowywania tego wskaźnika, tj. do dnia 3 stycznia 2022 r. W dniu 11 grudnia 2019 r. belgijski Urząd ds. Usług Finansowych i Rynków Finansowych (FSMA) udzielił EMMI zezwolenia na opracowywanie stopy EONIA i administrowanie nią na podstawie art. 34 rozporządzenia (UE) 2016/1011, zezwalając na stosowanie stopy EONIA do czasu zaprzestania jej opracowywania w dniu 3 stycznia 2022 r.
- (4) Pomimo że zaprzestanie opracowywania stopy EONIA z dniem 3 stycznia 2022 r. zapowiedziano z odpowiednim wyprzedzeniem oraz pomimo wydawanych odpowiednio wcześniej zaleceń branżowych, aby wszelkie odniesienia do stopy EONIA zastąpić €STR, zwłaszcza w odniesieniu do umów, których termin zapadalności przypada po tej dacie, w wielu państwach członkowskich nadal nierozliczona pozostaje duża liczba umów i instrumentów finansowych, w których stopa EONIA stosowana jest jako odniesienie. Stopa EONIA nadal ma zatem kluczowe znaczenie dla rynków finansowych w Unii Europejskiej. Ponadto, ze względu na proces osiągania konsensusu między ekspertami oraz między podmiotami z branży co do odpowiedniej ścieżki przejścia na nowy wskaźnik, te kontrakty i instrumenty finansowe zasadniczo nie zawierają odpowiednich klauzul awaryjnych na wypadek trwałego zaprzestania opracowywania stopy EONIA. Zaprzestanie opracowywania stopy EONIA prawdopodobnie będzie zatem miało znaczący zakłócający wpływ na te umowy i instrumenty finansowe.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 (Dz.U. L 171 z 29.6.2016, s. 1).

- (5) Stopa EONIA została wyznaczona jako kluczowy wskaźnik referencyjny na podstawie rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2019/482⁽⁷⁾. Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/168⁽⁸⁾, którym wprowadzono do rozporządzenia (UE) 2016/1011 art. 23b, Komisji Europejskiej powierzono uprawnienia do wyznaczenia zamiennika lub zamienników kluczowych wskaźników referencyjnych, jeżeli spełnione są wszystkie warunki określone w art. 23b rozporządzenia (UE) 2016/1011. Oświadczenie wydane przez EMMI w dniu 31 maja 2019 r. o zaprzestaniu opracowywania stopy EONIA oraz fakt, że w momencie wydania tego oświadczenia nie było żadnego następcy dotychczasowego administratora, który kontynuowałby opracowywanie tego wskaźnika referencyjnego, spełniają warunek określony w art. 23b ust. 2 lit. b) rozporządzenia (UE) 2016/1011.
- (6) Ponadto z danych przekazanych przez członków grupy roboczej ds. stóp wolnych od ryzyka dla strefy euro wynika, że na dzień 9 lipca 2021 r. w całej Unii nadal obowiązuje kilka tysięcy kontraktów na instrumenty pochodne bezpośrednio stosujących stopę EONIA jako odniesienie oraz umów dotyczących zabezpieczenia, w których zawarto odniesienie do stopy EONIA jako do stopy procentowej mającej zastosowanie do zabezpieczenia. Umowy, w których zawarto odniesienie do wspomnianej stopy, należące do tych dwóch powyższych kategorii opiewają już na kwotę nominalną w wysokości kilku bilionów euro. Ci sami członkowie wskazali również, że swoje działania mające na celu renegowację umów doprowadzili do końca w przypadku średnio mniej niż połowy umów zawierających odniesienia do stopy EONIA. Te wskaźniki renegowacji dowodzą, że indywidualne renegowacje wszystkich pozostałych umów zawierających odniesienia do stopy EONIA będą stanowić poważne wyzwanie dla stron tych umów w Unii, w szczególności dla podmiotów nadzorowanych. Brak zmiany tych umów poprzez zastąpienie w nich odniesień do dotychczasowego wskaźnika referencyjnego odniesieniami do jego zamiennika może powodować poważne ryzyko niemożności wywiązania się z tych umów. Chociaż oczekuje się, że podmioty z branży będą nadal podejmować aktywne starania w celu zmiany wszystkich umów i instrumentów finansowych, w których stopa EONIA jest nadal stosowana jako odniesienie, poprzez zastąpienie – jeszcze zanim stopa EONIA przestanie być opracowywana – stopy EONIA stopą €STR, to zamiennik stopy EONIA powinien jednak ograniczyć materializację takiego ryzyka, co może w szczególności mieć wpływ na klientów zawierających swapy indeksowe typu *overnight* w celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej.
- (7) W wyniku konsultacji z grupą roboczą ekspertów dokonano wstępnej oceny istotności stopy EONIA na rynkach finansowych w Unii. Z konsultacji tych wynika, że brak zharmonizowanego podejścia doprowadziłby do braku pewności prawa, co może prowadzić do sporów i zakłóceń. W dniu 15 lipca 2021 r. grupa robocza ds. stóp wolnych od ryzyka dla strefy euro wystosowała również oficjalne pismo, w którym zaapelowała do Komisji o podjęcie działań w celu szybkiego wyznaczenia ustawowego zamiennika stopy EONIA. W związku z tym Komisja powinna wyznaczyć ustawowy zamiennik stopy EONIA, który ma być stosowany w każdej umowie oraz w każdym instrumencie finansowym zdefiniowanym w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE⁽⁹⁾, które nie zawierają klauzul awaryjnych, a jeżeli zawierają tego rodzaju klauzule, to klauzule te nie są odpowiednie.
- (8) W konsultacjach przeprowadzonych w ramach grupy roboczej ds. stóp wolnych od ryzyka dla strefy euro zwrócono również uwagę, że zastępowanie odniesień do stopy EONIA w umowach w drodze renegowacji umów było często utrudnione ze względu na liczbę umów, których termin zapadalności wpływa dopiero po dacie zakończenia opracowywania stopy EONIA, tj. po dniu 3 stycznia 2022 r., oraz ze względu na trudności z uzyskaniem zgody wszystkich stron w przypadku każdej umowy. Wyjaśnia to znaczną wartość umów, które nadal zawierają odniesienia do stopy EONIA. Biorąc pod uwagę tę sytuację i uwzględniając dane przekazane przez członków grupy roboczej ds. stóp wolnych od ryzyka dla strefy euro, należy zapewnić, aby wszystkie umowy lub instrumenty finansowe, które na dzień zakończenia opracowywania stopy EONIA będą nadal zawierały odniesienia do tej stopy, były objęte zakresem niniejszego rozporządzenia wykonawczego oraz zakresem środka wyznaczającego ustawowy zamiennik.
- (9) Wraz z ogłoszeniem w dniu 31 maja 2019 r. zaprzestania publikacji stopy EONIA z dniem 3 stycznia 2022 r. EMMI ogłosił zmiany w metodzie obliczania stopy EONIA, aby zapewnić ciągłą zgodność z rozporządzeniem (UE) 2016/1011 oraz zagwarantować płynne przejście na nowy wskaźnik do czasu ostatecznego zaprzestania opracowywania stopy EONIA. W wyniku tych zmian, które mają zastosowanie do metody obliczania stopy EONIA od dnia 2 października 2019 r., wyliczenia stopy EONIA zostały bezpośrednio powiązane z poziomem €STR w ten sposób, że stopa EONIA jest równa stopie €STR powiększonej o stały spread wyliczony przez EBC. Dodanie tego stałego spreadu ogranicza skutki gospodarcze wyznaczenia €STR jako ustawowego zamiennika stopy EONIA we wszystkich umowach, których termin zapadalności przypada po dacie zakończenia opracowywania stopy EONIA, tj. po dniu 3 stycznia 2022 r.

⁽⁷⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/482 z dnia 22 marca 2019 r. zmieniające rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/1368 ustanawiające wykaz kluczowych wskaźników referencyjnych stosowanych na rynkach finansowych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 (Dz.U. L 82 z 25.3.2019, s. 26).

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/168 z dnia 10 lutego 2021 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2016/1011 w odniesieniu do wyłączenia dotyczącego niektórych walutowych wskaźników referencyjnych spot państw trzecich i wyznaczenia zamienników niektórych wskaźników referencyjnych, których opracowywania się zaprzestaje oraz w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 49 z 12.2.2021, s. 6).

⁽⁹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 349).

- (10) W oficjalnym piśmie grupy roboczej ds. stopy wolnej od ryzyka dla strefy euro z dnia 15 lipca 2021 r. wyraźnie zaapelowano, by ustawowy zamiennik stopy EONIA stanowiła stopa €STR powiększona o obowiązujący stały spread między stopą EONIA a stopą €STR, co pozwoli uniknąć transferu wartości w okresie przejściowym. Należy zapewnić, aby ustawowy zamiennik stopy EONIA odpowiadał zaleceniom grupy roboczej ds. stóp wolnych od ryzyka i w związku z tym opierał się na stopie €STR powiększonej o stały spread wyliczony przez EBC.
- (11) Zamiennik stopy EONIA z mocy prawa zastępuje wszystkie odniesienia do tego wskaźnika referencyjnego w każdej umowie i w każdym instrumencie finansowym zdefiniowanym w dyrektywie 2014/65/UE, które nie zawierają, zgodnie z art. 23b ust. 3 rozporządzenia (UE) 2016/1011, klauzul awaryjnych, a jeżeli zawierają klauzule tego rodzaju, to klauzule te nie są odpowiednie. Zastąpienie to nie ma zatem wpływu na umowy, które pomyślnie renegotjowano w celu uwzględnienia zaprzestania opracowywania stopy EONIA, jak przewidziano w art. 23b ust. 11 rozporządzenia (UE) 2016/1011.
- (12) Biorąc pod uwagę, że stopa EONIA przestanie być publikowana w dniu 3 stycznia 2022 r., odniesienia do wyznaczonej stopy zastępującej powinny zastąpić odniesienia do stopy EONIA od tej daty.
- (13) FSMA, jako organ sprawujący nadzór nad administratorem stopy EONIA, oraz EBC, jako bank centralny odpowiedzialny za obszar walutowy właściwy dla stopy EONIA, przedstawiły swoje opinie na temat niniejszego rozporządzenia.
- (14) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Europejskiego Komitetu Papierów Wartościowych,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Zastąpienie stopy EONIA

1. Krótkoterminową stopę procentową dla euro (€STR) publikowaną przez Europejski Bank Centralny wyznacza się jako stopę zastępującą stopę *Euro Overnight Index Average* (EONIA) w odniesieniach do stopy EONIA we wszelkich umowach oraz we wszelkich instrumentach finansowych zdefiniowanych w dyrektywie 2014/65/UE.
2. Stały spread, o który powiększa się stopę zastępującą wyznaczoną na podstawie ust. 1, wynosi 8,5 punktu bazowego.
3. Stopę zastępującą stopę EONIA wyznacza się zgodnie z poniższą tabelą:

Zastępowany wskaźnik referencyjny	Stopa zastępująca	Wartość spreadu (%)
EONIA ISIN EU0009659945	Krótkoterminowa stopa procentowa dla euro (€STR) ISIN EU000A2X2A25	0,085

Artykuł 2

Wejście w życie i rozpoczęcie stosowania

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 3 stycznia 2022 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 21 października 2021 r.

W imieniu Komisji
Ursula VON DER LEYEN
Przewodnicząca
